

ugyanide tartozik) az éhes ember önkívületét, akinek az ucca tömegén áttűző tekintetében a kenyér s a tál étel képe izzik... Csupa mai, köznapi élmény, amelyet szinte valamennyien átélünk napjaink szomorú hánytartottságában. (Ezek a rajzok témában és modorban sok rokonságot mutatnak *Charles Girod* ismert illusztrációival, amiken a mai városi ember szorongásai lidércnyomásos látomásokká nőnek.) Leon Alex képeiről a mai ember esettség és kétségbeesése tekint reánk, társadalmi életünk bomlottsága árad és ferdeségei sanditanak. Csakhogy L. A. nem mindig kezeli gazdaságosan a témáit. A szimultanizmus módján túlságosan sokat igyekszik meglátásaiból egyetlen képbe zsufolni. A sokatmodást és a mindent egyszerre kimondást a képek méretei nem bírják el és gyakran a rajz biztonsága is mögötte marad a sokat akarásnak. Ugyancsak gyakori az irodalmi elgondolás túlságos belejátszása, ami árt a képeknek. A gondolati elem túltengése különösen a jelképes rajzain nyilvánvaló. Ezek a néha régies elgondolású rajzok úgyszólván csak kiszolgálják a gondolatot. (Pesszimizmus, *Finitta la Comedia*, *Örültekháza*, stb.) Az illusztrációin viszont teljesen tudatos ez az alárendeltség, (Don Quijote, Gulliver, Shakespeare-finalé). Nyilván az illusztráció megszokásai miatt számos rajza irodalmi magyarázatra szorul. Viszont a csipős iróniájú *Lányosházak* vagy a keserűen gunyolódo *Iffjú* önmagáért beszél. Művezeknél hatásosabb, formájában tisztultabb és hangulatában egységesebb a *Vándor* és a *Vak*. Ezeken a valóságos alak emelkedik jelképpé, anélkül, hogy a rajzoló mindenáron jelképpé akarná előléptetni. Az *Iffjúság*, a *Piacon*, a *Népkonyhán* s a *Korcsmában* ugyancsak tisztultságot, sőt némi kompozíciós törekvést mutatnak. Finom kirajzolásával, sejtelmes levegőjével az *Iffjúság* a legsikerültebb, de kiválik a *Piacon* jól elhelyezett, tompa világitású csoportja is. Kitérő rajz a *Neuraszténiás*, amely az elképzelt azon frissiben, a toll fürge és ideges rezgéseivel veti papírra, — (a tollrajz technikát igen ajánljuk!) — és rokonszenves a fekete-fehér hatásokkal kísérletező *Arató*.

Leon Alex rajzain egy mai eszmei nyugtalanság és szocális látás keresi a legjobban megfelelő formákat. A kréta néha még el-elsiklik, a kifejezésvágy néha túlságosan mohó, de a jó művészi érzék már közelíti a tisztult képi kifejezést. Ha L. A. felülkerekedik mostani formai bizonytalanságain, tisztul és érik, nem kétséges, hogy rátalál a problémáihoz méltó műformákra.

Korvin Sándor

LAPOK, FOLYÓIRATOK

MIÉRT ANGLIA?

A színek védszentje. „Az angol világbirodalom nemcsak fehérekből áll. Millió és millió különböző fajú és vallású színesbőrű viseli büszkén, akárcsak annak idején a civis romanust a „british subject“ nevet. Az angol autoritás rengeteget vesztené, ha az angol politika azt a látszatot keltené, hogy nem érdekli egy európai állam és egy primitív színes ország közti konfliktus. Amikor az összes színesbőrűek szimpatiaja Abesszinia mellett van, akkor Angliának praktikusán meg kell mutatni, hogy kitart emberi ideáljai mellett.“ (SCHÖNERE ZUKUNFT). — Egy barátság vége. „Az angol-olasz barátság még egy fél év előtt is oly magától értetődőnek látszott, hogy örültek tar-

tották volna azt, aki a két állam közti fegyveres összecsapásra mert volna gondolni. Ne felejtjük el: az első fasiszta államot Anglia tette Európában udvarképpé. Mára a helyzet megváltozott és ma Anglia célja: az olasz diktatura megbuktatása, vagy legalább is gyengítése... Anglia nem sokat reszkirooz, mert Mussolini erős afrikai seregének exisztenciája Anglia jóakaratótól függ. Minél nagyobb az afrikai olasz sereg, annál eredményesebb az esetleges blokád." (NEUE WELTBÜHNE.) — **Hoare és Mussolini.** „Mussolini szerencsétlensége, hogy a döntő pillanatban Sir Samuel Hoare az ellenfele. Ez az ember 30 éven át az angol kolóniákat összetartó kapcsok erősítésén dolgozik. Azonkívül személyében is az a típus, mely előtt egy Mussolininek csődöt kell mondani. Lavallal megértik egymást, mert mindketten, mint néptribunok kezdék pályájukat. De Hoare nem diplomata, a külpolitikát úgy kezeli, mint egy vezérigazgató a rábizott gyárat... Hoare százszázalékos antibolszvista... Ha az Empire-t Oroszország fenyegeti, akkor koalíció Moszkva ellen. De ha Olaszország teszi rá a kést arra az ütőerre, melynek neve Hoare előtt: Suez, akkor minden eszközzel és hatalommal — Mussolini ellen." (DIE WAHRHEIT.) — **Nem lesz háború.** „Nem lesz azért, mert Anglia el van határozva a háborúra. Egy angol-olasz konfliktus a összes elgondolható európai összetűzések közt az egyetlen lenne, melyben Anglia szigetszerepet játszhatna és ahol az angol flotta döntő jelentőségű fegyver lehet. És ép' azért lehetetlen ez a háború. Egy ember lehet annyira örült, hogy hősi kétségbeesésében a biztos halálba rohan, de egy állam nem követ el tudatosan öngyilkosságot, még egy fasiszta államban is az elhatározó társadalmi erők — ipar, bankok, vezérkar, dinasztia — öszönösen feláldozzák ilyenkor az öngyilkos rezsimet. Egy Anglia elleni olasz háború: elveszett, mielőtt megkezdődik. Tehát nem lesz háború." (EUROPÄISCHE HEFTE.) — **A fasiszta bukása?** „Nincs háború morális fedezet és ideológiai igazolás nélkül. Ezért Anglia politikai háborúját Olaszország ellen csak mint a fasiszta elleni háborút és csak a demokrácia nevében viselheti. Nem lehet kétség: Angliának, ha győzni akar, be kell nyulni az olasz belpolitikába. Mussolini aktuális bukása megkimélhetné Angliát a háborútól." (WELTBÜHNE.) — **Magával ránthatja-e Mussolini bukása Hitlert?** „Mussolinit fegyveres hatalom sem tudja 8 nap alatt elintézni és bukásának német hatása sem mutatkozik meg további 8 nap alatt. Ehhez hónapok kellene, de ép' ezek a hónapok jelenik az alkalmat a va-banque-játékra. Ebben a periódusban, amikor Italia más hatalmakkal áll harcban, Hitler legalább is Ausztriát magának kaparinthatja meg és ez jobban megerősitené őt, mint hogy Mussolini bukása gyengíthetné. Ebben a periódusban azonban Franciaországra is rávetheti magát, pláne, ha az harcban állana Olaszországgal. És akkor itt lenne a világháború minden borzalmával, amikor nem az fontos, hogy ki győz, de hogy mikép lehet ezt megakadályozni... A római diktátor és berlini imitátora legalább is időt tekintve nem állnak ugyanazon törvény alatt. Mialatt az egyik gyenge lesz, a másik ezt a gyengeséget a saját erősítésére használhatja ki. Mialatt a népek az egyik diktátor torkát szorongatják, megörléphetik, hogy a másik rájuk veti magát. Ép' azért ne tévesszük az igazságot szem elől: antifasiszta szemszögből nézve is Mussolini csak egy másodrangú ellenfél." (DAS NEUE TAGEBUCH.) — **A nagy eshetőség.** „Amikor az angol Trade Union és a Labour Party, tehát a reformizmus exponensei energikusan sikraszállnak a szankciók érdekében, akkor a két Internacionálnak mindent el kell követni, hogy a szállítómunkások sztrájkját megszervezzék és hogy a nagy nyilvánosság lelkiismeretét felrázzák." (SOZIALISTISCHE WARHEIT). **A háborús éhezést gyakorolni kell.** „Németország ma még nem tart a háborús éhségnél. De józan szemmel nézve, meg kell állapítani, hogy a mai készletekből a lakosságot és

különösen a szegényebb rétegeket nem lehet ellátni. Nem arról van szó, hogy átmenetileg hiányzik valami, amit esetleg mással lehetne pótolni, vagy hogy szállítási zavarok lennének: az élelmiszer ellátással az egész vonalon baj van. Hiába jelenti ki a kormány, hogy élelmiszerraktarai vannak, tojás, vaj, hus fölös számban, ezeknek a meséknek senki sem ad hitelt." (*Das Neue Tagebuch*). — „1933 óta az élelmiszeri árak emelkedési százaléka: 10.4, a ruházatkodási cikkeké: 10.2. Az agrártermékek nagykereskedelmi ára 27.4, a textiláruké 16 százalékkal növekedett. Az áremelkedést persze kihasználják a kereskedők, mire az árakat maximálják. Hogy ez mit használ, azt Wagemann a konjunkturakutatóintézet igazgatója árulja el: a háborúban is maximáltak és az eredmény? A gabonaneműek és a krumpli a disznóvájjukba kerültek." (*Sozialistische Warte*.) — „Vaj helyett fejenként és évenként másfélkiló marmeláde: ez bizony gyenge vigasz. De Schacht kifordítja zsebeit: nincsenek devizái és Goebbels az izguló asszonyokat nyugtatja: minden bajnak az idő és a gyenge termés az oka. Ahol autarkia van, ott egy jó aratás sem segít. Az autarkia mese, amikor nagyjában semmi sem változott, sem a vetési terület, sem az állatállomány. Az igazság ennyi: ahol devizák csak aluminiumbeszerzésre vannak, ott persze, hogy nincsen vaj és zsír. Németország a világ alumíniumtermelésének egyharmadát használja el, jövőre pedig a felét akarja. A pénz bombavetőkre kell és nem kenyérre." (*Die Neue Weltbühne*). — „A náci munkásfront vezére, Ley egy gyűlésen kijelentette, hogy maga körül csak katonás magatartású embereket akar látni, a munkabérről ellenben megemlítette, hogy nem biztos, vajjon jövőre fel lehet-e emelni a béreket, de „német vér és német faj kell, hogy a német munkásnak többet jelentsenek, mint a munkabér." Ha tehát a bérből nem futja vajra, akkor vigasztalódjon a munkás: vaj úgy sincsen. De ezt a hiányt nagyszerűen pótolhatják a friss és valódi zsidóheccék." (*Die Wahrheit*.)

OLASZ CSAPOK PALESZTINA FELÉ. Az olasz fasizmus étvágya tetemesen megnövekedett. Abesszinia meghódításán kívül gyarmati mandátumokra is vágyik. Palesztinával kapcsolatban pl. ilyesmiket ír az olasz sajtó: „A mai helyzet kifejezetten kétes és ingatag. Nincsenek meg azok a legcsekélyebb feltételek sem, amelyek egy jövőendő egyensúly alapjául szolgálhatnak. Lehetetlen, hogy sokáig tartson a mai állapot. Az együttlakó két nép, a zsidó és az arab, gyűlölködő pillantásokkal vetnek egymásra és mindketten a fensőbb-ségekre törekednek, a mandatárius hatalom viszont, mely védelmezi és ellenőrzi őket, a maga nemzeti érdekeinek megfelelően gyakorolja a mandátumot. — Bármínő esemény, nemzetközi szempontból mégoly jelentéktelen is lehetetheti a megoldást. Bármí is legyen, bennünket közelről érdekel Palesztina ma nem a szentek és próféták földje többé... Más valami van ott. Palesztina felé tömeg és tőke árad: utakat építenek, kutakat fúrnak, ipari és mezőgazdasági munkához látnak; röviden: alapját vetik a jövő gazdaságának. De egyéb is akad: Palesztina a petróleum egyik nagy nemzetközi útja; csadella, ahonnan a Földközi tenger keleti része s a Szezi csatorna uralható, lehetséges átvezető ut a Perzsa-öböl és India felé. — Az arabok uralni szeretnék az országot. A zsidók szintén. A mai konfliktusban vagy az elkövetkező megoldásban a fasizmus világiótornya fényforrásul és irányító pontul szolgálhat a Szentföld előtt a jelen s a jövő gazdasági, politikai és szociális kérdéseinek labirintusában való tájékozódás esetén." (Corrado Tedeschi, *Gerarchia*.)

CSEHSZLOVAKIAI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

December hó első hetében jelenik meg *Kovács Károly: Megtévesztők és Megtévesztettek* című új könyve, mely a csehszlovákiai magyarság sorsproblémáival foglalkozik. Megrendeléseket elfogad: Csillag Lenke, Uzhorod, Szobránc-uca 15. A könyv bolti ára 15 ch.